

GOSPODARSKI VESTNIK

Glasilo: Slovenskega kmetijskega društva v Gorici, Slovenske čebelarke zadruga v Gorici, Zadruga zveze v Trstu in Tržaške kmetijske družbe
 :: v Trstu. ::

Št. 3. V Gorici, dne 1. decembra 1923. Leto I.

Izhaja mesečno na 16 straneh. Naročnina 10 lir letno. Posamezna številka 1 l.

Izdajatelj in lastnik:
**Konzorcij Gospodar-
 :: skega Vestnika. ::**

Uredništvo in uprava se nahajata v Gorici, Via Giosuè Carducci št. 7./1. na dvorišču
 Odgov. ured. Dominko Viljem.

VSEBINA 3. ŠTEVILKE:

1. O postanku našega lista. — 2. Dr. K. M.: Uzroci današnje novčane krize (konec). — 3. Ušaj Just: O rabi umetnih gnojil. — 4. Kletarstvo: Skalický Bohuslav, ravnatelj kmetijske šole: Rjavenje vina. — 5. Zadruga: Zadruga zveza v Trstu: O kolkovnih pristojbinah pri zadrukah. — 6. Živinoreja: Živinozdravnik G.: Kužne bolezni prešičev. — Ing. P. A.: Okus kozjega mleka. — 7. Mlekarstvo: Šavli Ciril, mlekarški učitelj: Pripravljanje in uporablanje domačega sirišča. — 8. Vinogradništvo: Strekelj Josip: Zaznamovanje trt za nabiranje cepičev. — Ušaj Just: Zadrževanje deževnice v strmih vinogradih. — 9. Gospodarski drobci. — 10. Tržaška kmetijska družba: Objava. — 11. Čebelarstvo: Dr. Bobič Leopold: Snaga in red pri čebelarjenju. — Kupčija z medom. — Obvestila.

**TOMAŽEVO ZLINDRO IMA SLOVENSKO KMETIJSKO DRUŠTVO
 V GORICI PO 45 LIR ZA 100 KG.**

Listnica uredništva: Vsled tehničnih razlogov nismo mogli v današnji številki ugoditi vsem zahtevam g. sotrudnikov. Oblika lista se s prihodnjo številko izpremeni, vsled česar smo morali priobčiti sedaj vse že stavljenе članke, ki bi jih drugače ne mogli uporabiti v bodoče. List bo v prihodnje obsirnejši, tako da bomo lahko ustregli vsem. — Gospode,

ki so nam zagotovili sodelovanje in obljubili gotove članke in dopise, prosimo, da nam jih pošljejo vsaj do 25. decembra. Sicer pa velja ta rok za vse dopisnike. — Odgovorov na nekatera nam došla vprašanja nismo mogli priobčiti iz gorenjih razlogov v današnji številki. Ustrežemo pa gotovo prihodnjč.

Listnica uprave: Precejšnje število prejemnikov našega lista je že izvršilo svojo dolžnost in poslalo naročnino, ki znaša za leti 1923 in 1924 lir 13. Zamudniki pa naj se čimprej izpreobrnejo. — Naš list, se prodaja v Narodni knjigarni in v nekaterih tobakarnah v Gorici, ter pri g. Sanscinu Antonu v Škednju pri Trstu.

PODRUŽNICA

LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V GORICI

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. - - - - Brzjavni naslov: LJUBLJANSRA BANKA

DELNIŠKA GLAVNICA

in reserve: 80 milijonov

Centrala: Ljubljana

Rešerva **SHS**

kron 64 milijonov

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst

OBREŠTUJE vloge na knjižice po $4\frac{1}{2}\%$. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

TRŽAŠNA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

sklicuje

**za dan 23. decembra 1923
ob 9 uri predpoldne
v ulici Torrebianca št. 39 I. nadstr.**

redni občni zbor

s sledečim dnevnim redom: 1. predsednikov nagovor; 2. odborovo poročilo; 3. poročilo pregledovalcev računov; 4. volitev predsednika; 5. volitev odbora; 6. volitev pregledovalcev računov; 7. odborov predlog za prelevitev družbe v drugo; 8. slučajnosti.

Opozarjamo na važnost tega občnega zbora, ter vabimo vse naše člane in kmetovalce, ki hočejo pristopiti k naši družbi, da se občnega zbora v čim večjem številu udeležijo.

F. Starec s. r.

tajnik,

Ivan Goriup s. r.

predsednik

GOSPODARSKI VESTNIK

Št. 3.

V Gorici, dne 1. decembra 1923.

Leto I.

Izhaja enkrat na mesec. Stane
letno 10 lir. Posamezne št. 1 L.

Uredništvo in uprava v Gorici,
Via Giosue Carducci št. 7./1.

O postanku našega lista.

Očita se nam, da smo zanesli razkol na gospodarsko polje; napada se nas v nekem slovenskem časopisu in dela umetna gonja proti nam po deželi. Radi vsega tega smatramo za potrebno, da damo javnosti natančna in istinita pojasnila o postanku Gospodarskega vestnika, na podlagi katerih naj sodi, kje je pravda, kje nepravda.

Slovensko kmetijsko društvo v Gorici je izdajalo do izbruha vojne glasilo »Primorski gospodar«, ki je bilo jako razširjeno po Goriškem, Tržaškem in po Istri. Po vojni, ko se je društvo obnovilo, mu je bila prva misel omogočiti zopetno izdajanje gospodarskega glasila. Z ozirom na izpremenjene politične in gospodarske razmere in z ozirom na potrebo skupne in enotne gospodarske fronte vsega slovenskega ljudstva v novi državi je smatralo za potrebno in umestno, stopiti v dogovor v vseh merodajnih organizacijami glede sporazume v tem pogledu. Ne bomo naštevali vseh korakov, ki so se napravili, za dosego tega cilja. Ugotovimo le, da je vse prizadevanje kazalo roditi v letu 1921 popoln uspeh. V dokaz tega razni zapisniki o tozadevnih pogajanjih. Omenjen naj bo izrecno le zapisnik sestanka, ki se je vršil dne 19. oktobra 1921 v prostorih Slovenskega kmetijskega društva v Gorici in ki so se ga vdeležili gg. A. Jakončič, V. Dominko, I. Križman in inž. J. Rustja. Na tem sestanku se je sklenilo pričeti takoj z izdajanjem skupnega glasila pod imenom GOSPODARSKI LIST, ki naj izhaja 1. in 15. vsakega meseca. Za urednika je bil imenovan g. inž. J. Rustja z nalogom, naj skupno z g. V. Dominkom uredi še vse potrebno, da list čimprej izide. — Res je nato kmalu Gospodarski list izšel z dnevnico 1. januarja 1922, a ne kot skupno glasilo, temveč v izključnem lastništvu Zadrugne zveze v Gorici, ki je napravila ta korak brez vsakega prejšnjega obvestila organizacij, o katerih je morala vedeti, da

vodijo tozadevna pogajanja. To postopanje se je pri poučenih krogih tudi primerno ocenilo, a kljub temu se niso izvajale nikake posledice. Nasprotno. Nekateri podpisanih organizacij so tudi potem skušale posplošiti lastništvo Gospodarskega lista, kar bi bilo brezdvomno v njegovo moralno in finančno korist. Še maja 1923 se je vršil na pobudo Slov. kmet. društva sestanek za ugodno in pametno ureditev tega nezdravega položaja, na katerem je bil g. inž. Rustja zastopnik Zadružne zveze v Gorici. Vsi spravljivi poskusji in predlogi so bili zaman, ker z dopisom z dne 19. maja 1923 je Zadružna zveza v Gorici odklonila vsaktero preureditev pri lastništvu Gospodarskega lista.

Ker pa podpisane organizacije, ki tudi nekaj veljajo v gospodarskem pogledu med našim ljudstvom, niso mogle iz prijemljivih razlogov ostati brez lastnega glasila, ker so se vsi resno mišljeni poskusi doseči sporazum ponesrečili in ker vsa dobra volja za dosego skupnega glasila ni ničesar zalegla, so podpisane pač morale storiti odločilen korak v svojo obrambo: ustanovile so skupno glasilo **GOSPODARSKI VESTNIK**.

To so suha dejstva, ki smo jih morali napisati, da se pokaže, kje so razkolniki in kje ne.

V Gorici, dne 26. novembra 1923.
Slovensko kmetijsko društvo v Gorici, Tržaška kmetijska družba v Trstu, Zadružna zveza v Trstu, Slovenska čebelar-
ska zadruga v Gorici.

Dr. K. M.

Uzroci današnje novčane krize.

(Konec).

Gospodarsku su bivedu kod nas dosta povečale i elementarne nesreće zadnjih godina i to suša, a djelomice i tuca i vjetar. Priradilo se je mnogo manje nego obično. Za nedostatak morali su se u najviše slučajeva praviti dugovi.

Sve je to posredno djelovalo na to, da se je kriza sve jače izoštrila. Razni drugi elementi pak su tu krizu direktno poostriili. U prvom se je redu moralo veliki dio raspoloživog kapitala uložiti u obnovu. Moralo se je zidati i popravljati kuće uništene ili oštećene ratom. Pod pušku su morale sve

zdrave i za rad sposobnije sile. Medjutim je pak kod kuće propadalo gospodarstvo, koje nisu mogle da uzdrže slabe ženske, dječije i staračke ruke. To se je iza rata moralo obavljati uz velike žrtve i silni novac.

Odmah iza primirja počela je dosta jaka seoba. Malne iz svakog našeg sela je otišla barem po jedna porodica, a po nekud i više. Ti su iseljenici prodali svoje posjede suseljanim na taj način odnesli u novu postojbinu najveći dio gotovog novca, što no se ga je tada našlo u selu.

Teške je posljedice imala za naše krajeve i konverzija krunske valute u lirsku. Ostalo je nepromjenjenog (računajući samo naše hrvatsko-slovenske krajeve, bez banaka) do 70 milijuna kruna, što je za naš razmjerno malem kraj velika svota. Od tog otpada oko 30 milijuna na novac uložen preko bivše primirne crte pred početkom novembra 1918. g. kod raznih zavoda, a ostalo na gotovinu, koja nije bila promjenjena od 9.—19. aprila 1919. Od pomenutih 30 milijuna otpada samo na naše zadruge preko 20 milijuna, što čini, da i većina samih njih osjeca tešku krizu te jedva životari, mjesto da pomaže svojim članovima u velikoj stisci i potrebi, kao što je to bilo prije.

Znatne svote gotovine su bile izvezene iz naših krajeva i u spekulativne svrhe. Mnogi su mjenjali lire u jugoslovenske krune, računajući, da će zaslužiti na diferenci u kurzu.

Napokon moramo priznati i to, da se je odmah iza rata dosta slabo gospodarilo. Da se daje oduška prijašnjem nedostatku i oskudici, trošilo se je dosta i za nepotrebne, luksurijozne stvari; kupovala se je po pretjerano visokim cijenama marva, zemljište i sl.

Iz svega toga vidimo, da je s jedne strane u naše krajeve doticalo sve manje novca, da su se smanjili obični dohotci, dočim se je na drugoj strani sve više smanjivala gotovina. Pošto su pak potrebe ostale barem jednake, to se je moralo da sve više traži kredit. Prema zakonu pak, da cijene rastu to više, što je veca potražnja a manja ponuda, to je jasno, da je morao kredit da poskupi te smo danas došli do toga, da su se kunite dizli srednje na 10% (a ima ih i po 11—15%), dočim su prije bili mnogo niži, okoli 6%. Uza sve to se novac i teško dobije. Ko ga ima, drži za sebe ili ga daje samo uz veliku sigurnost i teške uvjete, ponajviše samo na prvu

uknjižbu i uz veliki kamatnjak. I to je kod nas svuda, isključiv tek malen dio, a to su bogati, šumoviti krajevi, gdje se na mnogo lakši način dolazi do novca i to prodajom drva.

Ušaj Just:

O rabi umetnih gnojil.

Gnojenje z umetnimi gnojili je v novodobnem kmetijstvu zelo velike važnosti. Po količini porabe umetnih gnojil lahko merimo napredek kmetijstva v dotični pokrajini ali državi. Tam, kjer uporabijo največ umetnih gnojil, tam je tudi najbolj napredno kmetijstvo. Letos se je v naši državi pridelalo mnogo več pšenice, kakor lani. To večinoma vsled tega, ker se je za gnojenje pšenice uporabilo mnogo več umetnih gnojil, kakor druga leta, zlasti superfosfata in Thomasove žindre.

Gnojenje z umetnimi gnojili je važno v sledečih slučajih: 1. Kot dodatno gnojilo k hlevskemu gnoju. Znano je, da hlevski gnoj vsebuje navadno premalo fosforne kisline, ki je zlasti pri žitu za povečanje pridelka neobhodno potrebna rastlinska redilna snov. Istotako na travnikih, kjer v glavnem pospešuje rast detelj, ki veliko pripomagajo za izboljšanje piče. Ker so pa med umetnimi gnojili, ki so pri nas navadno v rabi, kot fosforna gnojila, najvažnejši superfosfat in Thomasova žindra, rabimo eno izmed teh dveh gnojil kot dodatno gnojilo k hlevskemu gnoju. Dodatna gnojila lahko potrosimo po s hlevskim gnojem že pognojjenem polju, ali pa jih trosimo pri vsakem kidanju gnoja iz hleva med gnoj.

2. Kadar nam primanjkuje hlevskega gnoja. Takrat določimo nekatere parcele za gnojenje z umetnimi gnojili. Pri tem naj se upoštevajo sledeče okolnosti: a) One parcele, ki so bolj oddaljene, ali pa ki so z vozom težko dostopne, določimo za gnojenje z umetnimi gnojili. To vsled tega, ker je dovoz gnojil vsled majhne količine mnogo cenejši in lažji, kakor dovoz hlevskega gnoja, katerega je potrebno mnogo več. Taka zemljišča so v mnogih krajih zlasti vinogradi, ki ležijo v rebru. S 100 kg čilskega solitra in s 50 kg 18 odstotne Thomasove žindre in s 100 kg 40 odstotne kalijeve soli, dovozimo na njivo ravno toliko redilnih snovi, kakor približno s 4000 kg hlevskega gnoja dobre kakovosti, kar znaša 16 krat

manj truda; b) vse težke zemlje in take, ki rade napravijo skorjo, rajši gnojimo z hlevskim gnojem, kakor z umetnimi gnojili, ki zemlje ne rahljajo in pospešujejo napravljenje skorje; c) z umetnimi gnojili gnojimo zlasti tedaj, kadar hočemo doseči gotove namene. Če je rastlina v rašči zaostala, ji pognojimo s čilskim solitrom, ki pospešuje rast; če rastlina bujno raste, pa malo rodi, tedaj ji pognojimo s superfosfatom, ali s Thomasovo žlindro; d) nekatere rastline so zlasti željne dušika, druge fosforne kisline in tretje zopet kalija. Tako n. pr. so trave zelo hvaležne za dušična gnojila, detelje za fosforno-kisla, in gomoljaste rastline, kakor krompir, pesa, repa in dr., pa za kalijeva gnojila. Zato gnojite travnike s Thomasovo žlindro ali superfosfatom, ker s tem pospešujete rast detelj na travnikih, ki veliko pripomorejo za izboljšanje krme; e) kadar nam je znano, da v tem ali onem zemljišču primanjkuje te ali one redilne snovi, n. pr. fosforne kisline, da pa drugih redilnih snovi, kakor dušika in kalija ne primanjkuje, tedaj bi bilo potratno gnojiti takemu zemljišču s hlevskim gnojem, ki vsebuje vse redilne snovi. Te bi potem bile odveč in dušik bi šel v izgubo. V takem slučaju pognojimo zemljišče samo s Thomasovo žlindro, ali superfosfatom.

Količina potrebnih umetnih gnojil se ravna po kakovosti zemljišča, kakovosti gnojila in po potrebi dotične rastline, ki ji nameravamo pognojiti. To seveda najlepše doznamo s poskusnim gnojenjem. Približne količine na 1000 m² zemljišča in za posamezna umetna gnojila so: za *travnike*: 40—50 kg kalijeve soli; za *krompir*: 40—50 kg superfosfata, 15—25 solitra in 15—20 kg kalijeve soli; za *deteljišča*: 40—50 kg superfosfata ali Thomasove žlindre in 15—25 kg kalijeve soli. Čilski soliter se na deteljišča ne trosi; za *pšenico*: 40—60 kg superfosfata ali Thomasove žlindre, 10—25 kg čilskega solitra in 10—20 kg kalijeve soli; za *turšico*: 40—50 kg superfosfata ali Thomasove žlindre, 10—20 kg čilskega solitra, 10—15 kg kalijeve soli; za *vinograde*: 40—50 kg superfosfata, 15—20 kg čilskega solitra in 15—20 kg kalijeve soli.

Ta števila veljajo seveda le, če je superfosfat ali Thomasova žlindra 18 odstotna, čilski soliter 15 odstoten in kalijeva sol 40 odstotna. V slučaju, da so umetna gnojila slabše kako-

vosti, jih je treba mnogo več. Zato, kmetovalci, kupujte le gnojila z zajamčenim odstotkom in ne glejte pri nakupu samo na ceno, ampak tudi na kakovost gnojil!

Thomasova žindra se trosi v jeseni, superfosfat, kalijeva sol in čilski soliter pa spomladi. Na njivah tik pred setvijo. Čilski soliter, ki v večji količini rastline vžge, naj se trosi v dveh porcijah. Thomasova žindra traja več let in je posebno dobra za travnike na kislih, močvirnatih, lahkih in črnih tleh, dočim se v ilovci ne sponaša dobro. Za ilovnata zemljišča je boljši superfosfat, manje Thomasova žindra.

Kletarstvo.

Skalicky Bohuslav, ravnatelj kmetijske šole:

RJAVENJE VINA.

Opaza se, da letošnje vino rado porjavi. Ako stoji nekaj časa v kozarcu, se prične od zgoraj doli kaliti. Najprvo postane na vrhu, blizu površine, temno, pozneje potemni do dna, pa se navadno tudi zgosti.

Če ni vino v polnem sodu, se isto zgodi tudi v sodu. Če je sod poln, vino ne porjavi koj, ampak še le potem, ko pride v stik z zrakom, to je po pretakanju. Vino pa ne dobi samo grde barve, temveč tudi prazen, medel okus. Tako vino ni za kupčijo. Zato moramo rjavenje vina že v kali zatreti.

Da to lahko storimo, moramo najprvo znati za vzrok rjavenja.

Dognano je, da rjavenje vina povzroča neka snov, ki spada v vrsto kvasil (fermentov ali encimov). To so snovi, ki kažejo podoben učinek kakor glivice in se tudi v resnici v glivicah nahajajo.

Kvasilo, ki povzroča rjavenje vina se imenuje vinska oksidaza (enoksidaza). Oksidaza jemlje urno iz zraka kisik in ž njim pretvarja razne organske snovi v vinu, to so barvila, tanin, beljakovine, itd., v sprsteninske (humosove) spojine. Zato vidimo, da se v kozarcu iz rjavečega vina s časom izloča neko rjavo blato, ki pada na dno.

Proti rjavenju pomaga edino to, da uničimo oksidazo. Oksidaza se nahaja v vsakem sadju in v gomoljih. Ako prerežemo na pr. krompir ali jabolko porjavi na zraku. Ravno tako porjavi olupljena sliva, vinski trop, itd. Če jabolko sku-

hamo, ne porjavi več, če olupljene slive zažveplamo, ostanejo lepó rmené. Iz tega sledi, da gorkota, oziroma žveplanje oksidazo uniči.

V grozdju se nahaja oksidaza vedno, samo ne vedno v enaki množini. Izkušnja kaže, da vsebuje nezrelo ali nagnito grozdje več oksidaze kot zdravó in zrelo.

Zato bode vino iz takega grozdja raje porjavelo kot iz zdravega. Izključeno pa ni, da porjavi tudi vino iz zdravega grozdja, zlasti če vsebuje nezrele, najedene ali nagnite jagode, zelene peclje, itd.

Temu primerno moramo urediti ravnanje z grozdem in moštom. Najboljše storimo, da uničimo oksidazo že v kali, to je že v moštu.

Š tem namenóm se poslužujemo žvepla. Najboljše je, da že pred kipenjem vsak mošt nekoliko zažveplamo. To velja pa posebno, če je jesen vlažna in če grozdje gnije.

Gnilo in drugače pokvarjeno grozdje moramo ob trgatvi čim bolj skrbno odbirati, hitro otisniti in mošt napolniti v močno zažveplane sode (1 gr žvepla na hl). Po preteku 24 ur pretočimo mošt v drug sod in ga pri tem dobro prezračimo (premešamo, prelivamo, itd.), da iz njega izhlapi žveplena sokislina. Nato dodenemo takemu moštu, da raje in čisto pokipi, čistih drož ali pa vsaj močno kipečega mošta iz zdravega grozdja.

Mošt iz zdravega grozdja žveplamo manj, zadostuje 1 gr žvepla na 1 do 2 hl.

Po končanem burnem kipenju zalijemo čim prej mogoče sode z vinóm do vrha, da vanje ne more prihajati od zunaj zrak, ker bi sicer lahko k rjavenju nagnjeno vino kmalu porjavelo.

Kadar se mlado vino pa v večini učisti, na vsak način pa *predno ga pretakamo*, se moramo prepričati, ali je vino rjavenju podvrženo ali ne.

Iz vsakega soda vzamemo kozarec vina in ga pustimo 2—3 dni stati. Če v njem vino v tem času ne porjavi, potem je vino zdravó, če pa porjavi, je treba biti previden, sicer postane po pretakanju lahko prav gosto.

Vino, ki na zraku (v kozarecu) *porjavi*, je treba vsekakor previdno pretakati, to je tako, da pride čim manj mogoče z zrakom v dotiko, na pr. z vinsko sesalko iz soda v sod. Sod,

v katerega vino pretakamo, moramo pa dobro zažveplati. Pri tem vzamemo azbestni, tenki trak žvepla na 1 do 3 hl vina, kar je odvisno od tega, kako močno je vino, ki je bilo na preskušnji v kozarcu porjavelo.

Po preteku 8 dni preskusimo vino še enkrat. Če še barve ne drži, potem moramo še žveplati. Da ni treba še enkrat pretakati, se poslužujemo v to svrhu natrijevega bisulfita. To je bel, po žvepleni sokislini ostro dišec prašek, ki ga dobimo v mirodilnicah. Od tega praška, ki pa more biti svež, ne izvezen, se vzame do 5 gr na hl, se raztopi v mali množini vode in ga primeša vinu.

V slučaju, da je vino, ko je bilo v kozarcu na preskušnji, silno porjavelo in da imamo priprave, da bi ga pretočili brez pristopa zraka, se priporoča celo, dodati bisulfit v vino že pred pretakanjem. Ker se pri tem mlado vino mora premešati, moramo počakati, da se potem drože zopet dobro usedejo in potem še le pretakamo.

Zadružništvo.

O KOLKOVNIH PRISTOJBINAH PRI ZADRUGAH.

Uradni list »Gazzetta Ufficiale« z dne 21. oktobra t. l. objavlja kr. odlok z dne 26. oktobra 1923 št. 2275, s katerim se je skoraj dočela izpremenila visokost do sedanjih kolkovnih pristojbin. Te izpremembe so stopile v veljavo že 1. novembra t. l., razen onih, za katere je izrecno določen rok 15. nov. 1923.

Glavne izpremembe, ki zadevajo naše posojilnice, so: 1. zvišanje pristojbine na kolekovani papir (carta bollata) in kolke; 2. znižanje pristojbin na menice, ki dospejo v štirih mesecih; 3. zvišanje pristojbine za navadna potrdila; 4. zaokroženje odlomkov lire pri skupnem znesku pristojbine v 1 liro; 5. vključitev dodatnih pristojbin.

I. Pristojbine na kolke in kolekovani papir se zvišajo:

od L 0'18, 0'30 in 0'96 na L 0'50	od L 3'60 na L 4'—
„ „ 1'20 in 1'55 „ „ 2'—	„ „ 4'80 „ „ 6'—
„ „ 2'40 „ „ 3'—	„ „ 6'— in 6'40 „ „ 10'—

V teh pristojbinah so že zapopadene dodatne pristojbine. Na tej podlagi se kolekujejo hranilne knjižice (do sedaj z L 0.18 oziroma L 0.50) za vsako polo. Še nepopisane in nezadostno kolekovane knjižice se morajo dokolekovati z L 0.30 za vsako polo.

Zadolžnice se spišejo v izvorniku na kolekovanem papirju za L 3, v prepisu za L 2. Registracijska pristojbina ostane neizpremenjena v znesku L 1.30 za vsakih L 100 ali odlomek glavnice.

II. Postopna kolkovna pristojbina za menice znaša:

ako znesek	in dospéjo	a) v šestih mesecih	b) po šestih mesecih oziroma za menice z datumom in dospelostjo in bianco ali brez datuma oziroma dospelostjo
presega L 100	ne presega L 100	0 30	0 50
" " 200	" " " 200	0 50	0 90
" " 300	" " " 300	0 70	1 50
" " 400	" " " 400	0 90	1 90
" " 500	" " " 500	1 30	2 50
" " 600	" " " 600	1 50	2 90
" " 700	" " " 700	1 70	3 30
" " 800	" " " 800	1 90	3 90
" " 900	" " " 900	2 10	4 30
" " 1000	" " " 1000	2 50	4 90
" " 1500	" " " 1500	3 70	7 30
" " 2000	" " " 2000	4 90	9 70
" " 2500	" " " 2500	6 10	12 10
" " 3000	" " " 3000	7 30	14 50
" " 3500	" " " 3500	8 50	16 90
" " 4000	" " " 4000	9 70	19 30
" " 4500	" " " 4500	10 90	21 70
" " 5000	" " " 5000	12 10	24 10
" " 6000	" " " 6000	14 50	28 90
" " 7000	" " " 7000	16 20	33 70
" " 8000	" " " 8000	19 30	38 50
" " 9000	" " " 9000	21 70	43 30
" " 10000	" " " 10000	24 10	48 10

Ponudba vsebuje tudi važno novost, s katero se s 15. nov. 1923 uvedejo menice, ki dospéjo v štirih mesecih in za katere se dosedanji tarif zniža na polovico. Pri neenakem številu stotakov ali odlomkih moramo uporabljati, kakor razvidno iz naslednjega, menico za višji znesek z enakim številom stotakov.

c) Menični znesek:		pristojbina:		menični znesek:		pristojbina:	
od L	1 do L	200	0 30	od L	3000 do L	4000	4 90
" "	200 " "	400	0 50	" "	4000 " "	5000	6 10
" "	400 " "	600	0 70	" "	5000 " "	6000	7 30
" "	600 " "	800	0 90	" "	6000 " "	7000	8 50
" "	800 " "	1000	1 30	" "	7000 " "	8000	9 70
" "	1000 " "	2000	2 50	" "	8000 " "	9000	10 90
" "	2000 " "	3000	3 70	" "	9000 " "	10000	12 10

Za menice in druge trgovske efekte (nakaznice, čeke), izstavljen v kraljevini in plačljive v inozemstvu ali obratno, ki dospéjo v štirih mesecih, se pod c) navedene pristojbine znižajo na polovico, ako je bila za omenjene efekte že plačana kolkovna pristojbina v kraju izstavitve.

Za menice in druge trgovske efekte, izstavljen v kraljevini in plačljive v inozemstvu, ki dospéjo po štirih mesecih, a najpозnejše v šestih mesecih, veljajo pod c) navedene pristojbine. Menice in drugi trgovski efekti, plačljivi na pogled ali v gotovem roku po vpogledu, in iz katerih ni razvidno, da bi bil določen rok nad štiri mesece od dneva akceptacije oziroma predložitve za opremo z vizumom, se bodo po 15. novembra 1923 kolekovali po tarifu, navedenem pod c). Ako se ti efekti ne predložé v plačilo tekom štirih mesecev, jih mora imejitelj predložiti v petnajstih dneh od dneva akceptacije registracijskemu uradu v svrhu dokolekovanja. Slično je postopanje z menicami, plačljivimi na pogled ali

v gotovem roku po pogledu in za katere je bila plačana pristojbina, določena na menice z dospelostjo v šestih mesecih v slučaju, da jih ne bi predložili v plačilo v roku šestih mesecev.

Vsak prestopok proti določbam pričujočega člena se kaznuje z globo v znesku stodvajsetkratne pristojbine ali neplačanega dela pristojbine, *ter povzroča neveljavnost menice.*

III. Kontraktnjižice v tekočem računu se kolekujejo: za prvih pet pol z L 2 in za vsako nadaljno polo L 0.50.

IV. Odtisne knjiga se kolekujejo: za prvih 400 strani ali odlomek z L 2 in za vsakih nadaljnih 100 strani z L 0.50.

V. Pristojbina na navadna potrdila, pobotnice, račune in fakture, ki so deležne istega postopanja kakor navadna potrdila. Semkaj spadajo: vsakovrstne listine in spisi, izdani v svrhu oprostitev dolga s popolno ali delno pobotnico o plačilih, kompenzaciji ali dobrovpisu; vsaka izjava ali spis, s katerim uničimo dolg ali zadevno listino; vsaka izjava o poravnavi ali druga enakoveljavna, napisana na menicah, računih, listinah ali fakturah in izdana od kogarsbodi; vsaka pisana ali natisnjena izjava: plačano, poravnano, uničeno, izravnano, razbremenjeno ali druga enakoveljavna, s katero označimo plačilo v denarju; vsako potrdilo, vsaka pobotnica ali priznava z ozirom na vplačila, izvišena radi menic, trat, bonov ali drugih efektov; vsako pismo ali dopisnica, s katero ugotovljamo prejem denarja v polno ali delno poravnavo dolga.

Ne smatrajo se kot navadna potrdila, s katerimi oproščamo osebo obvez, nastalih na podlagi prejšnjih pismenih dogovorov ali razsodb, razen potrdil o obrestih, užitku, najemnini in posojilih.

Pristojbina za ta potrdila v razmerju

1. med zasebniki; 2. med zasebniki in trgovci ter trgovskimi družbami; 3. med katerimkoli in javno blagajno, zakladnico, i. t. d. znaša: za znesek: a) do L 100 L. 0.10; od L 100 do L. 1000 L 0.50; od L 1000 do L 200000 L 0.30 postopne pristojbine za vsakih L 100 ali odlomek. Ako vkupni znesek pristojbine izkaže poleg enote še odlomek lire, se ta zaočkroži v 1 liro. b) Potrdila o vloženi in dvignjeni depozitih vsake vrste, tudi sodnijskih, začasnih in končnih, izdana od katerekoli blagajne, zakladnice, javne uprave, vključno davčne depozite in depozite vrednosti v svrhu shrambe in potrdila o stvareh, se kolekujejo: za znesek do L 100 z L 0.10; od L 100 do L 1000 z 0.50; od L. 1000 do nedoločene svote s stalno pristojbino L 2.

Da odstranimo vsak dvom o načinu kolekovanja pobotnic za vplačane obesti in obroke posojil, ki se morajo kolekovati po tarifu, navedenem pod a), prinašamo, ker nekateri listi še vedno istovetijo posojilne knjižice s kontraktnjižicami v tekočem računu, odgovor tržaške finančne intendenec, na tozadevno naše vprašanje:

»Ker tarif kolkovnih pristojbin ne predvideva nikake posebne pristojbine za knjižice, ki jih kmečke posojilnice izdajajo članom-posojilojemalcem, se iste smatrajo proste pristojbine. Naravno, da se morajo nalepiti potrebni kolki za vsako pobotnico, vpisano v knjižico za zneske vplačanih obresti, vračil in dr.«

Te kolke nalepimo na prostoru, določenem za podpise in jih uničimo.

s podpisi. Pristojbina je visoka in tudi v tem oziru bo potrebna izprememba v zmislu, da se bodo sčasoma opustile posojilne knjige in dajala posojila po vzgledu italijanskih posojilnic na menično jamčenem tekočem računu.

Zadružna zveza v Trstu.

Živinoreja.

Živinozdravnik G.

KUŽNE BOLEZNI PREŠICEV.

V prvi številki »Gospodarskega vestnika« smo opozorili na silno nevarno kužno bolezen prešičev: na rdečico.

So pa še druge nalezljive bolezni prešičev, to sta svinjska kuga in svinjska kolera, kateri nastopati zelo pogostokrat pri eni in isti živali. Prase oboli na obeh boleznih hkratu. Vsled česar je te bolezni včasih težko razločevati. Svinjska kuga začne z visoko mrzlico, praseta se opotekajo in težko dihajo. Poginejo v 24—48 urah. V drugem slučaju ne poteka bolezen tako naglo, včasih trpi 1—3 mesece. Mladi pujski začno

So še druge nalezljive bolezni prešičev, to so svinjska pokašljevati in postajati suhi. Navadno so vedno žejni. Hrbet se jim krivi navzgor, dobe včasih po telesu izpuščaje ter postanejo grintavi. Ako zaide obolelost te vrste med mlada praseta, jih pogine 50—70%. Ako bi takšno prase raztelesili, bi videli, da tiči bolezen v pljučih, doljne robove pljuč bi našli precej trde.

Na poginulih prasetih druge imenovane bolezni, to je svinjske kolere, opazimo, ako jih raztelesimo, da je debelo črevo močno zatečeno. Najdejo se tudi na črevesni sluznici rmenkaste maroge ter včasih tudi bradavicam podobni izrastki. Na tej bolezni oboleli prešiči trpe navadno več časa na driski. Kakor rečeno je pa svinjsko kugo od svinjske kolere včasih na zunaj težko razločevati. Tudi proti tem boleznim je vpeljšano vspešno cepljenje. — Oskrbovanje prešičev, bolnih na teh kužnih boleznih, je podobno onim pri rdečici. Sedaj, ko v naši deželi skoro redno vsako leto razsaja po veliki večini rdečica prešičev, bodo naši živinorejci v glavnem obračali svojo pozornost tej kužni bolezni.

Ker se te bolezni drže leto za letom v hlevu, je nujno potrebno, da tudi večkrat na leto razkužimo staje. Kako se to pravilno naredi, o tem v eni prihodnjih številčk našega lista.

Ing. P. A.:

OKUS KOZJEGA MLEKA.

Na splošno prevladuje mnenje, da je kozje mleko že po naravi zopernega in neprijetnega okusa. Temu pa ni tako. Če je kozje mleko slabega in neprijetnega okusa ali pa da diši po kozlu, kakor se navadno izražamo, je temu največkrat kriv kozjerejec sam.

Tudi od koz lahko dobimo prav tako okusno mleko kakor od krav. Treba je koze le primerno oskrbovati in se izogniti kolikor mogoče vsemu, kar bi utegnilo kvariti dober okus mleka.

Pred vsem ne smejo biti koze skupno s kozlom v hlevu. Kozla denimo v hlev, ki je popolnoma ločen od onega, kjer so koze. Glejmo, da bo v kozjem hlevu vedno dovolj dobrega zraka. To dosežemo z dobrim in rednim prezračevanjem hleva. Da pa se v hlev došli zrak prehitro ne skvari, skrbimo za dober odtok gnojnice iz hleva, izkidajmo vsak dan gnoj na gnojnik in nasteljavmo s suho in zdravo nasteljo. Najbolje pa je, da pustimo koze tudi po zimi ob lepem vremenu kolikor mogoče ven na prosto, kjer se lahko naužijejo čistega zraka. Ne pokladajmo kozam slabe ali celopokvarjene krme.

Kakor druge domače živali, moramo tudi koze redno vsak dan snažiti s ščetjo. Vsaj vsak teden enkrat jih temeljito očistimo z mlačno vodo, v kateri smo raztopili nekoliko sode.

Pred vsakim molzenjem obrišimo vime s čedno brisaliko. Ako pa se je vime onesnažilo, izmijmo ga pred molzenjem z mlačno vodo in ga nato osušimo z brisaliko. Priporoča se tudi, da koz ne molzemo v hlevu, temveč na prostem ali pa v to določenem posebnem prostoru. Tako preprečimo, da se mleko ne navzame hlevskega duha, kar se v hlevu kaj rado zgodi. Če pa smo prisiljeni molsti le v hlevu, skrbimo, da odnesemo mleko po končani molži takoj iz hleva. Tudi oseba, ki molze, mora biti snažna in imeti čedne roke.

Pri takem oskrbovanju koz bo mleko v resnici vedno dobrega okusa, pa tudi mlečnost koz se bo zvišala.

Mlekarstvo.

Šavli Ciril, mlekarški učitelj.

PRIPRAVLJANJE IN UPORABLJANJE DOMAČEGA SIRIŠČA.

Najnavadnejša raba siriščnikov je ta, da se posamezni želodci prerežejo po dolžini v dve polovici. Pri rabi se morajo siriščniki rezati tudi po dolžini, ker drugače imamo prevelik razloček glede moči. Siriščniki imajo namreč največ kvasilnih snovi v sredini, ne pa na koncih. Različni želodci dajajo z ozirom na moč zelo neenakomerno sirišče. Radi tega moramo imeti na razpolago najmanje ducat suhih siriščnikov, prerezanih polovično po dolžini, in lepo položiti jih eden vrhu drugega in sicer tako, da se konci siriščnikov vedno menjajo. Zelo priporočljivo je, da se ti konci pred uporabo odstranijo in to radi tega, ker se jih navadno držijo še ostanki črev, v katerih se nahaja največ slabih in škodljivih glivic za mleko. Siriščniki se potem lepo zvijejo od enega konca na drugi in se nato povežejo z nitjo. Od teh zvitkov sirar vsakokrat odreže toliko kolikor potrebuje za vsakočasno rabo. Ta način pripravljanja siriščnikov za rabo je najprimernejši v obratu malih mlekar, ki jih imamo precejšnje število posebno v tolminskem okraju.

Drug način priprave siriščnikov je priprava takozvanih siriščenih kroglic. V ta namen moramo določiti najmanj 50 do 100 dobro suhih telečjih želodcev, ki jih na drobno zdrobimo in na to zmešamo. Ta zmes se nekoliko poškrabi s čisto sirotko ali pa z vodo, se osoli in se ji doda tudi kakšna primerna dišava (kakor žafran), na kar se vse skupaj dobro premeša. Tako pripravljena zmes se potem stehta in razdeli v enake dele od 20 do 25 gramov, iz katerih se napravijo kroglice. Te kroglice se navadno najboljše posušijo v sitih; kadar so dobro suhe, se shranijo v primerni posodi, kjer lahko ostanejo več časa.

Nastavljanje ali pripravljanje sirišča iz suhih telečjih želodcev se napravi na sledeči način: Najprvo moramo pripraviti eden ali dva litra čiste rumeno - zelenkaste sirotke, katere toplina naj znaša 30 do 35° C. Nato se vzame potrebna količina želodcev, ki se položijo v za to že pripravljen zemljati lonec, kamor vlijemo tudi pripravljeno, toplo si-

rotko. Posodo pustimo 12 do 36 ur v enakomerno gorkem prostoru, tako da tekočina v posodi nima več kakor 30 do 35° C topline. Po 12 urah se prične zbirati na površju tekočine lepa, bela mrena, kar nam dokazuje, da je sirišče že dobro dozorelo. Po preteku 24 ur se sirišče lahko že uporablja; v tem času so se namreč mlečne glivice, ki jih potrebujemo za zgostenje mleka, že dovoljno razvile.

Domače ali naravno sirišče je raditega najbolj koristno, prvič ker uporabljamo pri tem svoje domače sirovine in drugič je tako sirišče veliko ceneje od tovarniškega. Priporočamo pa, da imate v zalogi razen domačega tudi nekoliko tovarniškega sirišča, ker večkrat se pripeti, da se domače sirišče pokvari. Da se v tem slučaju lahko izognemo hudim posledicam pri izdelkih, ki bi prav gotovo sledile rabi slabega domačega sirišča, se poslužimo brez zamud tovarniškega izdelka, ker bi drugače nastala velika škoda, ako bi ga ne imeli pri rokah.

Zeleti bi bilo, da se vendar enkrat poprimejo naši sirarji in živinorejci pripravljanja domačega sirišča na zgoraj opisani način. To, kar je sedaj pri nas v navadi, je zelo neokusno, da se človeku kar gabi in gnusi, ko vidi tako pripravljene želodce. Videl sem drugod več modernih in lepih mlekarниц, ali nikjer nisem opazil takšnega zanikarnega postopanja. Radi tega mislim, da je popolnoma na mestu moj opomin in moj klic, da naj tudi v umnem mlekarstvu posnemamo druge dežele, ki so v tej velevažni gospodarski stroki veliko bolj naprej, kakor smo mi. (Konec).

Vinogradništvo.

Štrekelj Josip:

ZAZNAMOVANJE TRT ZA NABIRANJE CEPIČEV.

V obnovljenih vinogradih na ameriški podlagi zapazimo več oprhljivk, kakor je bilo to v starih, necepljenih vinogradih. So pa tudi trte ene in iste zvrsti, a vendar ene rodovitnejše, druge manj.

Strokovnjaki so mnenja, da oprhljivkam gladi pot sam vinogradnik, istotako včasih tudi slabo rodečim trtam in to s tem, da pušča pri zelenem cepljenju cepičem zaperek, ali pri lesnem rabi zaperke za cepiče.

Od takih trt ne smemo nikdar jemati cepičev, ampak za matice si mora vsak vinogradnik odbrati najbolj rodeče trte. Ni pa merodajna samo ena letina, ampak opazujejo naj se take trte vsaj tri leta. Čas za opazovanje je september.

Zaznamovanje se izvrši, da se trte spodvežejo z beko, ali še boljše, naredi z vidno oljnato barvo znamenje na deblu.

Ušaj Just:

ZADRŽEVANJE DEŽEVNICE V STRMIH VINOGRADIH.

Ob močnih nalivih dela deroča deževnica veliko škodo v strmih vinogradih. Ona odnaša zemljo in z njo tudi velike množine zemeljskih redilnih snovi v nižavo. Zato je neobhodno potrebno, da napravimo zdaj v jeseni skozi strme vinograde napočez plitve jarke. Ti jarki paj imajo komaj vidni padec, ker bi drugače voda preveč drla in jarke uničila. Na koncu vsakega jarka naj se napravi globokejša jama, da bo voda nanesla v njo zemlje. Ko je jama polna, jo iztrebimo in zemljo razvrzimo po vinogradu. Število potrebnih jarkov je odvisno od površine in od večje ali manjše strmine, kakor tudi od kakovosti zemljišča. Bolj ko vinograd visi, bolj blizu naj bo jarek od jarka in čim položnejši je vinograd, tem bolj daleč so lahko jarki narazen.

Druga sredstva za zadrževanje deževnice so: naprava teras ali škarp, pokrivanje vinogradnih tal z laporjem ali opoko, ki kasneje razpade in zemljo izboljša, okopavanje vinogradov na takozvane »banke« in končno izpeljava trtnih vrst napočez in ne od vrha navzdol, kakor je pri nas navada.

Gospodarski drobiž.

Italijanska kmetijska udruženja razpisujejo lepe nagrade za svoje člane, ki se izkažejo pri pridelovanju dobrih žitnih semen, pri pravilnem obdelovanju svoje zemlje, pri živinoreji, itd. Na ta način vzpodbujajo poljedelca do napredka. Ni to brez koristi za posameznike kakor za splošnost. — Ali bomo mogli mi kedaj misliti na to? Da! Toda, vpišite se vsi v Slovensko kmetijsko društvo v Gorici, odnosno Tržaško kmetijsko družbo ter naročite in plačajte tudi naročnino za »Gospodarski vestnik«.

Cena vinu: V Pijemontu za hl 150 do 190 L, vključen davek na vino, boljše vrste, 80 do 120 L slabše vrste; v Emiliji 100 do 120 L boljše, 65 do 70 slabše; na Beneškem 115 do 130 L novo, 140 do 170 L staro; v

Lombardiji imamo štiri vrste cen: 50 do 60 L slaba, 80 do 100 L srednja, 130 do 150 dobra, okoli 200 L izbrana vina; na Toskanskem 80 do 140 L.

Vinska kriza, ki vlada v naši državi, povzroča prav resne skrbi vsem vinorejcem. Povsod se razpiavlja, o sredstvih in ukrepih, ki naj bi odpomogli temu udarcu, pretečemu kmetijskemu gospodarstvu vinorodnih krajev sploh. V Bolonji, Sijeni, Palermu in drugih velikih mestih so se vršili tekom novembra važni shodi ob ogtomni udeležbi kmetijskih strokovnih organizacij in posameznikov. Glavne zahteve, ki so se naslovile na vlado, so: a) Temeljita preuredba davka na vino; b) dokler se davek ne preuredi, naj se njegova izmera zniža takoj od 20 na 10 lir za hl; c) naj se trgovski kolek pri računih prodaje vina zniža za 50%, ker je vino, kakor grozdje, važen kmetijski pridelek; č) naj se vsaj začasno znižajo železniške tarife za prevoz vina, da se tako olajša zasebnikom neposreden nakup vina pri pridelovalcu; d) naj se popolnoma oprostitjo vinskega davka mali vinogradniki, neposredni obdelovalci; e) naj se ukrene na odločen način vse potrebno, da pride domač vinski pridelek do popolne in edine uporabe pri vseh slovesnih prilikah v državi; f) naj se pri zadnjih protialkoholnih odredbah izloči vino; g) naj se zniža na 25 l količina vina za prodajo na debelo, da se tako omogoči tudi revnejšem družinam priskrbitvev vina za domačo rabo; h) naj se omogoči otvoritev »osmic« to je naj se dovoli, da sme vinogradnik tudi na drobno razprodajati svoj pridelek; i) naj se zniža izmera užitnine na vino v razmerju padanja cen, itd. — Poslanci in senatorji so pod pritiskom teh shodov priporočili vladi, naj vzame prav resno v pretres vprašanje hude vinske krize v državi ter odprave odnosno oblaženje davčnih bremen, ki težijo vinogradnika in njegov pridelek.

Davek na vinski pridelek je bil jako nemilostno sprejet od davkoplačevalcev. Vzbudil je in vzbuja veliko nezadovoljnost, kakor pač vsak davek na sploh. Zdi pa se, da vlada tudi med poslanci velika nevolja, kajti posl. A. Marescalchi je pripravil poseben nujen predlog, ki ga vložil v poslanski zbornici. Predlog, ki ga je sopodpisalo veliko število poslancev, se glasi »Z ozirom na izpremenjene razmere pri pridelovanju vina in v vinski kupčiji državni zbor skleni pozvati kr. vlado, da zniža vinski davek od dvajset na deset lir za hl«.

Naj se zgodi!

Ne izselujte se v Argentinijo! — Dunajski izseljeniški urad je prejel iz Argentine obvestilo, da vlada tam velika gospodarska kriza. Brezposelnost in pomanjkanje dela je takšno, kakor ga Argentinija še nikoli ni poznala! Kedaj bo konec tej splošni krizi, ni mogoče niti zdaleka predvideti. Kdor bi se hotel sedaj izseliti v Argentinijo, je izpostavljen nevarnosti, da ostane za dolgo brez zaslužka in brez kruha! Niti domačini ne morejo dobiti dela, ker je vse gospodarsko življenje mrtvo. — Svarilo, ki je namenjeno tujim državljanom, velja v polni meri tudi za naše ljudi, ki jih opozarjamo, naj ne hodijo sedaj v Argentinijo.

Velika sadna razstava se je vršila v Inomostu na Tirolskem od 19. do 24. novembra 1923 z namenom pridobiti tirolskemu sadju več in velikih kupcev. Namen se je dosegel. Uspeh izboren. Kaj pa sadjerejci v naši pokrajini? Vzgledujte se pri Tirolcih.

izvažanje vina v Švico. — Vlada proučuje prav pazljivo razne ukrepe, ki bi služili v dvig izvoza naših vin v tujino. V zadnjem času se trudi posebno za sklenitev tozadevne pogodbe s Švico. Ministrstvo narodnega gospodarstva je imenovalo že posebno komisijo, ki skupno s švicarskimi strokovnjaki izdelujejo pogoje glede olajšave analize vin, ki se izvažajo v Švico.

Velik pridelek sladkorja v Čehoslovaški. — Letošnji pridelek sladkorja se cení v Čehoslovaški na 95.000 vagonov. Cela država potrebuje za kritje lastne potrebe le 35.000 vagonov sladkorja, ostalih 60.000 vagonov pa ostane za izvoz. Teoretično predstavlja to dnevni izvoz 300 vagonov.

Oj, ta vojna odškodnina! — Ni še dovolj izkušenj? Še vedno padajo naši ljudje v nastavljene pasti in podpisujejo kar na slepo razne listine, kojih vsebino ne poznajo in vsled tega tudi ne razumejo daleko sežnosti napravljenega koraka. Naj bi vas vsaj britke prevare drugih izučile. Svetujemo prav resno: vojni oškodovanec ne podpisuj prav ničesar, ako si nisi prej pustil raztolmačiti vsebine od verodostojne, tebi popolnoma znane domače osebe. Pomni, da je po toči prepozno zvoniti in da podpisi veljajo, če tudi v tvojo škodo. — Videli smo te dni izjavo, ki je na videz nedolžna, a vsebuje v zviti obliki takšno potrdilo, da je oškodovancu zadržnena zanka okoli vratu, ako jo je podpisal. — Torej, pozor in previdnost!

OBJAVA.

V Trstu, novembra 1923.

Kmetovalci!

Tržaška kmetijska družba v Trstu, ki je zopet obnovila svoje delovanje, je sklenila razširiti svoj delokrog čez celo tržaško pokrajino in Istro.

Da bi mogla družba čim bolj služiti svojemu cilju in namenu t. j. čim najbolj koristiti našemu kmetovalcu in razvoju našega kmetijstva, je sklenila preleviti se v zadrugo.

Kot taka bo združevala naše kmetovalce, njihove moči in sredstva za skupno in vzajemno delovanje.

Tržaška kmetijska družba v Trstu je za tržaško in istrsko pokrajino edina naša ustanova te vrste in zatočišče našega kmetovalca.

Kakor je delovala skoro 30 let uspešno in častno, tako bo tudi v bodoče stavila vse svoje moči za skupni blagor in koristi našega kmetijstva.

Da bo čim lažje izpolnjevala svoje težke naloge in dosegla čim večjih uspehov, Vas vabimo, da čim preje pristopite kot člani. Članarina znaša letno 2 liri, kateri znesek se bo vračunal na račun deleža, ko pristopite k zadrugi.

Bivše člane vabimo, da obnovijo članarino.

Članarina se lahko pošlje tudi po pošti v družbino pisarno v ulici Fabio Filzi 10-I. Ravnotam se sprejemajo tudi ustmena ali pismena naročila za vse kmetijske potrebščine, semena, sadna drevesca, cepljene trte in bilfe ter umetna gnojila.

Tržaška kmetijska družba v Trstu.

Čebelarski vestnik.

SNAGA IN RED PRI ČEBELARJENJU.

Tekom zadnjih treh let sem obiskal mnogo čebelarjev in videl sem mnogo čebelnjakov. Pri mnogih čebelarjih sem zapazil vzoren red in vestno paznjo na čistost, a pri nekaterih skrajen nered in zoprno nesnago. Ne bodem poročal, kaj sem videl, a zapišem rajši, kaj ne bi smelo biti oziroma kako bi moralo biti.

Vsak čebelar mora paziti, da je njegov čebelnjak postavljen na primernem mestu, ter da so panji zunaj in znotraj čisti in kolikor mogoče lični, ter da pazi pri vseh čebelarskih opravilih na največjo čistost.

Čebelnjaki naj se ne postavljajo v bližini hlevov ali gnojnih jam ali celò blizu stranišč. Čebelnjaki naj bodo zaprti, da ne morejo onesnažiti čebelnjaka kokoši ali druge živali. Špranje in celò žrela panjev naj se ne mažejo ali ožajo z blatom. Znano je, da mnogokrat zbežijo čebele radi smradu in njih gospodar, malomaren čebelar, poprašuje in išče vzroke, zakaj da so mu čebele zbežale, ter si razlaga beg čebel z babjeverstvom ali dolži po krivem kakega čebelarja sosedu; pravega vzroka pa, da jih je namreč izpodil smrad, ne najde. Po drugi strani pa vzbudi tak smrad, ki izhaja od gnoja ali od stranišč, jako slab utis na opazovalca, da mu postane čebelarstvo odporno in uživanje medu nasprotno.

Pri medovanju, to je pri jemanju medu iz panjev ter pri trčanju ali izcejanju medu, naj se vestno pazi na največjo čistost in naj se tako opravilo vrši v čednem in snažnem zaprtem prostoru. Vse orodje in vse posode, ki pridejo v dotiko z medom, morajo biti dobro očiščene in izmite. Čebelar in njegov pomočnik morata imeti pri sebi dovolj čiste vode, da si med opraviлом ob vsaki priliki umijeta roke in posušita s snažno brisačo.

Med naj se takoj pri trčanju, to je že ko teče iz trčalke, pusti cediti skozi dve siti, od katerih naj bode spodnje svilen; če je pa spodnje sito žično, naj bode vendar tako fino, kakor je svilen. Največjo snago pa mora čebelar pokazati na kraju, kjer hrani in pri posodah, v katerih hrani med, ter v katerih oddaja svoj plemeniti pridelek. Vsak čebelar naj ima vedno pred očmi pravilo, da najboljša jed in najboljša

pijača postane zoprna in odporna, če se ne predloži v lični in čisti posodi.

Čebelarška zadruga bo prevzemala med le od snažnih čebelarjev, kajti zadruga mora zadobiti sloves, da je pod njeno znamko razpečavani med ne samo pristen, temveč tudi snažen do najvišje možne mere. Kogar se te vrste tičejo, naj se poboljša!

KUPČIJA Z MEDOM.

Načelstvo čebelarške zadruge je sklenilo, da se začne že v tem letu z razprodajo medu potom zadruge. Ta sklep se je začel izvrševati meseca novembra t. l. Kljub nezadostnim denarnim sredstvom je načelstvo, kateremu dobre volje nikoli ni manjkalo, priskrbelo prostor za skladišče medu ter si je nabavilo potrebne priprave in posode. Nastavilo je tudi potrebno osebje. V želji in z namenom, da bi čebelarjem koristili pri vnovčevanju medu, sta načelstvo in nadzorstvo napravila požrtvovalen čin, da sta na lastno osebno jamstvo priskrbeli za prvo silo potreben kredit. Z vso upravičenostjo se tedaj pričakuje od čebelarjev združniškega smisla in združniškega duha.

Namen vodstva zadruge je bil od prvega početka in je vedno, da bi doseglo kolikor mogoče višjo ceno medu. Zato je določilo za nakup medu višjo ceno, kakor je običajna cena na trgu za med na debelo ter je nastavila za drobno razprodajo medu ceno po L 10 in L 12 za kg. S to ceno, ki je z ozirom na redilnost in zdravilnost medu še vedno pre-nizka, ker ne odgovarja povprečni ceni surovega masla, je zadruga stopila na trg s prvovrstnim medom, a tekom meseca novembra se je izvedelo marsikaj nečednega. Ugotovilo se je, da nekateri čebelarji prodajajo med na drobno po L 7 in L 8 za kg, a da ga nekateri prodajajo ne samo na debelo, ampak celo na drobno pod sramotno nizko ceno — reci in piši — borih šest lir! Jasno je, da vzpričo tega dejstva zadruga ne bode mogla vzdržati nastavljenih cen od L 10 in L 12 za kg, temveč da je že sedaj radi takega škodljivega zadržanja nekaterih čebelarjev primorana ceno znižati.

Če so nekateri čebelarji — veliki, večji in manjši, — tako nečedni, da zahtevajo od zadruge, naj drži ceno medu primerno visoko, a da sami prodajajo med pod ceno, ki jo je zadruga nastavila, potem se temu početju pravi, delati v

pogubo zadruga in, kakor je neki odličen čebelar lansko leto rekel in zapisal, pljuvati v lastno skledo!

Pri prevzemanju medu je zadruga določila najvišjo mogočo ceno, ki more danes priti v poštev pri nakupovanju medu na debelo, a je imela namen, da bi po kritju režijskih stroškov in po odtegnitvi primernega zaslužka dala pri obračunu še gotovo naplačilo. Jasno je, da tega ne bode mogla storiti, če bodo nekateri čebelarji delali konkurenco lastni zadrugi! Nekateri čebelarji so pokazali pravi združniški smisel in so dali ves svoj pridelek zadrugi na razpolago, a zadruga ne bode mogla trpeti, da se bodo nekateri čebelarji hoteli okoristiti na škodo zavednih in požrtvovalnih članov.

Čebelarji, člani in nečlani zadruga, čuvajte svojo lastno korist in ugled lastnega pridelka. Držite se v drobni razprodaji najmanj cene, kakor jo je nastavila zadruga, a kupčijo na debelo izvršujte le potom zadruga, to je dajte zadrugi ves svoj pridelek na razpolago, da bode mogla čebelarska zadruga razpolagati z vsem medom in da ji bode na ta način mogoče urediti in izboljšati ceno medu. Hipna korist vas ne sme begati, pred očmi imejte višji cilj, ki ga v vašem blagru zasleduje zadruga! — Če je zadruga bila trenutno prisiljena znižati nekoliko ceno na omenjenem trgu (v Gorici), naj vas to ne bega, ker je to le prehoden ukrep, narekovan od zadržanja nekaterih nečednih čebelarjev.

Dr. Bobič L.

OBVESTILA.

»Slovenska čebelarska zadruga« s sedežem v Gorici Via Carducci 7 odnosno via S. Giovanni št. 5 sprejema samo trčan med. Izključen je iztisnjen med. Prevzema za izdelovanje satnic in tudi kupuje vsako količino voska, satja in voščin. — Čebelarji, pokažite pravega združniškega duha in oddajte med zadrugi, kakor delajo zavedni čebelarji v stari videmski pokrajini!

Za pismen odgovor na posebna vprašanja naj se priložijo znamke, ker se drugače ne bode odgovarjalo.

Panje s čebelami (kranjiče in nemške mere na okvirje) imajo nekateri čebelarji na prodaj. Naslov pove zadruga. Če hočejo čebelarji, da se v »Gospodarskem vestniku« priobči oglas glede čebel, ki so na prodaj, z njih imenom in krajem, naj pošljejo za vsako besedo oglasa 30 stotink.

Italijanska čebela (*apis ligustica*) nam je malo poznana. Če ima kateri čebelar kake izkušnje z italijansko čebelo, naj nam izvoli poročati. Ravnotako bi nam bilo drago, ako bi kateri čebelar poročal o svojih izkušnjah z italijansko-kranjsko križano čebelo.

Čebelne bolezni. — Če je kdo opazil v tem letu kako čebelno bolezen, naj nam poroča. Bolezen naj natančno opiše in naj navede kraj, razsežnost in domnevani vzrok.

(28.—XI.—1923.)

Slovensko kmetijsko društvo

ima svoje skladišče v Gorici, via Carducci št. 6 drugo dvo-
rišče, urad pa v isti ulici št. 7. na dvorišču. — Tam dobiš vse
kmetijske potrebščine (gnojila, stroje itd.) po najnižjih
cenah.

Trte cepljene

velika izbira - krasne sadike,
- sadno drevje ima **FORČIČ IVAN.**

Preseje pošta Komen-Comeno. Cenik na razpolago.

Davčni upravitelj v pokoju

FRANC SIRK

naznanja, da je njegova pisarna za sestavljanje vlog v vseh davčnih in pri-
stojbinskih zadevah odprta vsak dan od 8 - 12 in od 14 - 16 ure v Gorici,
Via N. Sauro števil. 3/l. (zraven sodnije). Ob nedeljah je urad zaprt.

KMEČKA BANKA

Registrovana zadruga z omejeno zavezo
v GORICI PIAZZA DE AMICIS (prej Koren) števil. 12.

sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5%, večje in na daljšo
odpoved vezane vloge, po dogovoru. Dovoljuje posojila na vknjižbo
in poroštvo pod ugodnimi pogoji.

Cepljene trte,

tudi krasne namizne zvrsti, in krasno
SADNO DREVJE ima v zalogi po ugodnih
cenah -- **JOSIP ŠTRELJ** Komen (Comeno)

DOMAČA TRGOVINA

Bruno Saunig - Gorica

Via Carducci števil. 7 v hiši Goriške ljudske
posojilnice

priporoča svojo bogato zalogo vseh, v čevljarstvo in sedlarsko
stroko spadajočih predmetov. Velika izbira najboljših bičev in
bičevnikov. Goži za cepce in volovski jermeni — Sveče, vosek,
kadila, med.

Narodna knjigarna

združena s papirnico

Via Carducci št. 7 - v GORICI - Via Carducci št. 7
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“.

Največja zaloga slovenskih knjig, v Julijski Krajini.

Posebna izbira kmetijskih knjig.

— Zaloga papirja, vseh pisarniških in šolskih potrebščin. —

NA DEBELO!

Telefon št. 169.

NA DROBNO!

MARMOLJA & DELPIN

preje KUŠTRIN & MARMOLJA - Gorica na Kornu št. 7
zraven palače Attems.

Trgovina špecerijskega kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov
se priporoča najtopleje za obilen obisk.

Na drobno!

Na debelo!

POSTREŽBA NA DOM.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

Gorica.

Via Carducci 7 I. Lastno poslopje. Križišče tramvaja.

Najstarejši slovenski zavod v Gorici, ustanovljen leta 1883.

Obrestuje navadne **hranil, vloge** po 5%.

Na odpoved **vezane vloge** obrestuje po
dogovoru najugodnejše.

Sprejema vloge na **tekoči račun.**

Daje svojim članom **posojila** na vknjižbo,
menice in zastave, ter jim otvarja **pasivni**
tekoči račun.

Uradne ure za stranke od 9-12 in od 15-17.

Ob nedeljah, praznikih in sobotah popoldne je urad zaprt.